

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.

TEORIJA IGRE

Prof. dr Duško Bjelica

Razvojne funkcije igre

- ◎ Igra u funkciji motoričkog razvoja
- ◎ Igra u funkciji senzornog razvoja
- ◎ Igra u funkciji emocionalnog razvoja

- ◎ Igra u funkciji socijalnog razvoja
- ◎ Igra u funkciji saznavnog razvoja
- ◎ Igra u funkciji razvoja mašte i stvaralaštva

SOCIOLOŠKE DETERMINANTE IGRE

Iz perspektive socijalizacije, institucije, poput porodice, grupe vršnjaka, škole, kolektiva, radnog mjesta, pa i radio, televizija i druga sredstva sportskih komunikacija, utiču na to da društvo oblikuje motive i sposobnosti svojih članova.

Igra kod djeteta odražava kontekst i okolinu u kojoj ona raste. Oponašajući majku, oca, njihov svijet i njihove postupke, dijete se priprema za život u društvu. Igra pospješuje njegovu socijalizaciju.

- ◎ **Zahtjevi marketinga i moderne tehnologije nameću antidječiji svijet igračaka, koji ih već od najmanje dobi pretvara više u pasivne publike nego u kreativna bića, koji ih uči društvenoj integraciji, a ne društvenoj akciji, koji ih uči podložnostima svih dostignuća tehnike i birokratije, a nikako ne oblikovanju spoljnjeg svijeta po svojoj zamisli, po vlastitim kriterijumima.**

◎ **Socijalizacija kroz igru**

Odnos djeteta prema drugoj djeci i stepen njegove uključenosti u zajednički život izražava nivo njegovog društvenog razvoja. Zajedničke igre djece zasnovane su na čitavoj skali socijalnih osjećanja - počevši od simpatija, naklonosti, obzirnosti, solidarnosti, požrtvovanosti pa sve do samosavlađivanja i potčinjavanja interesima kolektiva.

Prvu značajnu preokupaciju igrom, dijete doživljava već u trećoj godini života. Od tog vremena (a i znatno ranije) moguće je igrom znatno uticati u smislu sticanja određenih navika (navike ponašanja čine osnovu stavova i ponašanja ličnosti).

- ◎ **Igra je najbolji metod za promjenu ponašanja po pravilu „hoću-neću” koje svako dijete stekne u kući u određenom stepenu.**
- ◎ **Ponašanje u igri je toliko kontrolisano da veoma brzo postane navika koja, ako uporno bude potkrepljivana, postaje karakterna crta jedinke. Tako su i nastali izrazi „ponašati se kao sportista”, „fer-play” i slično.**

Socio-emocionalni razvoj u zavisnosti od vrste igara

Igra sa vršnjacima podrazumijeva međusobne odnose jednakih. To je sa jedne strane oslobađajuće, jer se dijete oslobađa potčinjenosti prema odraslom, ali sa druge zahtijeva posebne napore u ostvarivanju sopstvenog identiteta i socijalnog položaja među drugima koji se za to takođe bore.

„*Grupna igra* zahtijeva od djeteta da vodi računa o mišljenjima drugih, traži fleksibilnost i empatiju, komplementarnost u izboru uloga, radnji i scenarija igre.

***Igre sa pravilima* pružaju relativno bezbjedne i socijalno prihvaćene mogućnosti za ispoljavanje takvih vrsta ponašanja kao što je udruživanje i suprotstavljavanje, odnosno saradnja sa suigračima i sukob sa protivnicima, i to na jedan, sasvim određen način.**

***Igre uloga*, zahvaljujući svojim sadržajima, pravilima i odnosu prema njima, postaju svojevrsan način uvođenja u život odraslih. U igri to praktično znači da se moraju poštovati pravila koja proističu iz preuzete uloge, ali da ona obezbjeđuje i neka prava u odnosu na ostale učesnike igre.**

***U igri disciplina* dolazi iz njene strukture, postajući generator i regulator aktivnosti, omogućavajući slobodu unutar bogate i stvaralačke samoaktivnosti. U njoj su djeca motivisana da poštuju pravila da ne bi pokvarila aktivnost u koju su se uključila dobrovoljno.**

- ◎ Nepochjenjiv je značaj *igara uloga* i u oslobađanju djece od unutrašnje napetosti, jer putem njih ona „eksternalizuju sopstvenu unutrašnju dramu”, što doprinosi uravnoteživanju njihove ličnosti i mentalnom zdravlju.

IGRA I PSIHIČKI RAZVOJ

- ◎ **Za psihički razvoj djeteta veoma je važno: podsticanje i njegovanje prirodne radoznalosti u odnosu na svijet koji ga okružuje, podržavanje prirodne mogućnosti djeteta da se uživljava u predmete i pojave, njegovanje osjetljivosti za utiske kao motiva za postavljanje pitanja, podsticanje rješavanja malih problema senzomotorne inteligencije, dalje**

- ◎ **podržavanje spontanih pokušaja govorne komunikacije djeteta, podsticanje i bogaćenje dječjeg govora kao sredstva za komunikaciju i sticanje znanja, podsticanje razvoja senzomotornih i perceptivnih sposobnosti i stvaranje povoljnih uslova za formiranje početnih znanja kroz praktične aktivnosti.**

- Za djecu uzrasta od 6 do 12 mjeseci ono što je važno kada je u pitanju igra, jeste da u tom periodu preovladava *funkcionalna igra*. To je igra koja se javlja sa sazrijevanjem novih funkcija, a sastoji se uglavnom u višestrukom ponavljanju radnji koje angažuju ponašanja koja se upravo razvijaju.

- Kod djece od 12 do 18 mjeseci značajnu ulogu i u ovom periodu imaju funkcionalne igre. Težište ovih igara je na onim funkcijama koje u ovom periodu sazrijevaju: dijete se neumorno igra novom funkcijom uspravljanja i uspravnog hodanja, isprobava svoju sposobnost premještanja u prostoru hodanjem.

- Kao u prethodnim uzrastima, i u ovome od 18 do 24 mjeseca, djeca se odaju funkcionalnim igrama, što omogućava da se sa djecom organizuju aktivnosti koje će dugo trajati, koje će ih oduševljavati i koje će podsticati njihov razvoj.

◎ Kod djece od 24 do 36 mjeseci funkcionalne igre se odvijaju najviše oko motoričkih funkcija, doduše složenijeg oblika. Tu spadaju različite igre složenog održavanja ravnoteže (stajanje na jednoj nozi, balansiranje na maloj podlozi na kojoj se stoji), složeni oblici hodanja i trčanja (skakutanje na jednoj nozi, trčanje, penjanje uz različite naprave), kao i složenije radnje pomoću ruku (bacanje i prihvatanje lopte, škrabanje sitnijih šara pomoću olovke itd.).

U predškolskom dobu igra ispunjava gotovo cijelo vrijeme djetinjstva, što znači da je osnovni oblik njegove djelatnosti. Čim dijete pođe u školu, igra ustupa mjesto učenju i nije više glavni sadržaj njegovog života.

HVALA NA PAŽNJI !!!

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.

[https://www.researchgate.net/publication/340116376 Teorija Igre](https://www.researchgate.net/publication/340116376_Teorija_Igre)